

Sak til Landsmøtet

Nr: 6

Saksbehandler: Erik Bårdseng

Dato: 26.05.2015

Dokumentnr DM: 705297

2015_00551

LANDSMØTEPERIODENS LENGDE - RÅDSMØTE

Historikk:

Til landsmøtet 2011 forelå det to forslag som begge refererte til landsmøteperiodens lengde h.h.v.:

- a) Forslag fra NSF Buskerud om en bred evaluering av fireårig landsmøteperiode, for behandling under landsmøtet 2015.
- b) Forslag fra NSF Hedmark om å etablere et råds møte midtveis i landsmøteperioden.

Forbundsstyret valgte å se forslagene fra Buskerud og Hedmark under ett, og fremmet disse under sak 8/2011 – DM# 434639. Begge oppnådde alminnelig flertall, og ble følgelig vedtatt. Konsekvensen av at sakene ble fremmet under ett, er at **prøveordningen** med råds møtet inngår som en del av den evalueringen som legges frem for landsmøtet 2015 om landsmøteperiodens lengde.

To forhold – med utgangspunkt i landsmøtene 2007 og 2011 – kommer dermed til behandling i dette landsmøtet. For det første evaluering av landsmøteperiodens lengde (4 år fra 2007). For det andre videre skjebne til Råds møtet som, ved landsmøtet i 2011, ble etablert som en prøveordning for inneværende periode og som nå er evaluert.

Bakgrunn for saken:

Som en del av forberedelsen til denne saken, ble det utarbeidet et debattnotat (se vedlegg) som ble sendt til følgende målgruppe: Forbundsstyret, fylkesstyrene, hovedtillitsvalgte.

Hensikten med debattnotatet var primært – gjennom de spørsmål som ble stilt (8) – å fremskaffe et grunnlag for forbundsstyret til å kunne ta stilling til følgende:

- Klarer NSF, til tross for omskiftelige og raske endringer i samfunnet rundt oss, å ivareta sitt formål på en tilfredsstillende måte ved å ha 4 år mellom hvert landsmøte (*Spørsmålet skulle besvares ut fra 8 oppstilte kriterier*).
- Fungerer Råds møtet etter intensjonen, og fyller det rollen som et *hensiktsmessig og nødvendig* organ midtveis i landsmøteperioden?

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Telefon 02409
www.nsf.no

Org.nr: NO 960 893 506 MVA
Fakturaadresse: faktura@nsf.no

I tillegg ønsket en også å få belyst

- a) i hvilken grad eksisterende møteplasser brukes som reelle arenaer for innhenting av medlemmenes syn på NSF og politikken som føres.
- b) hvordan disse synspunktene formidles og kommuniseres i organisasjonen med tanke på læring.

Undersøkelsen

Debattnotatet

Debattnotatet ble sendt gruppen hovedtillitsvalgte 2.12.14 med svarfrist 9.12.14. En påminnelse om undersøkelsen gikk ut 11.12.14, med utvidet svarfrist 16.12.14. Dette ble fulgt opp med en ny påminnelse 15.12.14. Med utgangspunkt i tilbakemeldingene fra de hovedtillitsvalgte, ble det utarbeidet fylkesvise rapporter over HTV-svar som deretter ble sendt de respektive fylker 19.12.14. Frist for fylkesstyrene til å svare på debattnotatet ble satt til 23.4.15. Tilbakemeldingene fra fylkesstyrene inkluderer fylkenes HTV-svar. For de fire fylkesstyrene som ikke har svart på undersøkelsen, er svarene fra de hovedtillitsvalgte lagt til grunn når det gjelder periodens lengde og rådsmøte, h.h.v. spørsmål 1 og 5.

Det samlede datamaterialet ble deretter oppsummert, og undersøkelsen lukket.

Svarprosent/validitet

Responsen på undersøkelsen må sies å være lavere enn forventet. Det har selvsagt betydning for hvilke konklusjoner som kan trekkes og validiteten av disse. På den annen side kan det hevdes at dess flere det er som svarer relativt likt på få spørsmål, dess mer øker validiteten.

Under halvparten av målgruppen hovedtillitsvalgte har svart, noe som selvsagt kan indikere at spørsmålene som stilles om landsmøteperiodens lengde og et eventuelt rådsmøte, ikke ligger i kjerneområdet av det de er opptatt av i hverdagen. De er opptatt av praktisk hjelp og støtte underveis i arbeidet med å være tillitsvalgte, og er primært avhengig av å ha adgang til et velfungerende og tilgjengelig fylkeskontor med høy kompetanse på medarbeiderne. Hvordan hjelpen organiseres, og hvordan NSF etablerer seg strukturelt for å nå organisasjonens mål, er kanskje av mer perifer interesse.

15 fylkesstyrene av i alt 19 har svart på spørsmålene som er stilt i debattnotatet. 4 fylkesstyrene har ikke svart på undersøkelsen. En rekke hovedtillitsvalgte har respondert på undersøkelsen, og Forbundsstyret har gitt sin tilbakemelding. Oppsummert kan tilbakemeldingene sammenfattes slik:

Landsmøteperiodens lengde

- Det er stor tilslutning til fortsatt 4-årig landsmøteperiode. Majoriteten mener at 4-årig periode har svart til forventningene som ble stilt ved innføringen av ordningen i 2007, ref. spørsmål 1 med konkretisering av i alt 8 evalueringspunkter.
- Når det gjelder spørsmål 2, om fireårig landsmøteperiode oppleves å være til hinder for innflytelse og påvirkning fra tillitsvalgte og medlemmer, svarer et overveldende flertall at 4-årig landsmøteperiode *ikke* oppleves å være til hinder for dette.

Rådsmøte

- 6 fylkesstyrene ønsker rådsmøte. Enkelte tar til ordet for at form og innhold bør endres.

- 7 svarer at de ikke ønsker rådsmøtet videreført, da de primært ønsker å vitalisere/ta i bruk eksisterende møteplasser.
- Ett fylkesstyre svarer at «noen mener at Rådsmøtet videreføres, men da må Rådsmøtet få en annen *myndighet* (vår utheving). Innsatsområder må kunne tas ut eller suppleres med andre. Endres ikke myndigheten til Rådsmøtet, er det ikke nødvendig å videreføre Rådsmøtet».
- Ett fylkesstyre ønsker å prioritere noen andre klart definerte arenaer/tiltak (3) fremfor rådsmøtet. Dersom det ikke er ønskelig å prioritere disse, ønskes rådsmøtet opprettholdt.
- Fire fylkesstyrer har ikke svart på undersøkelsen. Når det gjelder spørsmålet om videreføring av Rådsmøtet (debattnotatet spørsmål 6), svarer et flertall av de hovedtillitsvalgte som har respondert i disse fylkene, at de ønsker å videreføre Rådsmøtet.

Bruken av andre møtearenaer

- Svarene indikerer at de opplistede møtearenaene brukes i varierende grad, men gjennomgående for lite og på langt nær systematisk nok. Etter manges mening kan og bør disse møtearenaene erstatte rådsmøtet.
- Styringsdialogen er gjennomgående for lite utnyttet, og har potensial for å utvikles og tas i bruk ytterligere. Både med sikte på løpende påvirkning/innflytelse og avstemming av organisasjonspolitiske utfordringer og strategier. Det uttrykkes også ønske fra mange om flere og tettere ledermøter.

Medlemmenes påvirknings- og innflytelsesmulighet

- Her er det fremkommet en rekke gode forslag til en optimalisering, med konkrete tiltak som kan være et utgangspunkt for videre vurdering/handling.

Drøfting

Landsmøteperiodens lengde

4-årig landsmøteperiode ble vedtatt i 2007, og har altså vart i to perioder. Det gir et godt grunnlag for å evaluere ordningen ut fra de forventninger som ble stilt, eksempelvis større langsiktighet i perspektiver og diskusjoner, lengre planleggingshorisont, lengre gjennomføringsperiode, mulighet for nettverksbygging og kontinuitet i viktige verv og posisjoner. 4-årig LM-periode oppleves heller ikke, jf. respondentene, å være til hinder for innflytelse og påvirkning fra medlemmer og tillitsvalgte. 4-årig landsmøteperiode gir – slik mange ser det – mulighet til å jobbe systematisk med strategisk arbeid, og perioden samsvarer med både kommune- og stortingsvalgperioder samt resten av organisasjonens valgperioder. Ordningen har «satt seg», og oppleves av de fleste som fornuftig og hensiktsmessig.

Oppsummert

Tilbakemeldingene fra målgruppene er klare: Overgangen til 4-årig landsmøteperiode har hovedsakelig svart opp de forventninger som lå til grunn for ordningen, og det er et utbredt ønske i organisasjonen om fortsatt å beholde 4-årig landsmøteperiode.

Rådsmøtet

Rådsmøtet 2013

I tråd med landsmøtets vedtak om prøveordning, ble det innkalt til rådsmøte 14.11.13. Rådsmøtet ble gjennomført som en dagssamling. I forkant fikk rådsmøtedeltakerne tilsendt et notat fra forbundsstyret med oversikt over innsatsområder 2012-2015 samt en analyse av status og mulighetsrommet fremover. Analysen ble presentert og utdypet av forbundsleder innledningsvis i møtet.

Analysen var utarbeidet på strategisk nivå, ettersom det var eventuelle nødvendige justeringer av innsatsområdene rådsmøtet skulle vurdere å gi råd om ut fra sitt mandat. Tiltak og innsats utført på handlingsplannivå i perioden, var dermed ikke en del av analysen og den påfølgende presentasjonen.

Alle innspill og råd som fremkom i avsluttende plenumssamling fra diskusjonsgruppene ble oppsummert, og dannet grunnlaget for forbundsstyrets senere behandling og vedtak i sak 60/2013, som for oversiktens skyld refereres her:

Forbundsstyret har drøftet rådene som er kommet inn fra Rådsmøtet. De er gjennomgått og vurdert opp mot landsmøtevedtatte innsatsområder og vedtatt Strategisk Plan for perioden.

Forbundsstyret vurderer at det ikke er gitt råd som nødvendigvis justeringer i landsmøtevedtatte innsatsområder. Forbundsstyret konkluderer også med at allerede planlagt og igangsatt operasjonalisering av vedtatte strategier, svarer ut de fleste av rådene som ble gitt. Rådene vil bli fulgt opp i forbundsstyrets behandling av handlingsplaner for 2014 og 2015.

Rådsmøtets bakenforliggende premiss

Rådsmøtet har status som *rådgivende* organ til forbundsstyret, og mandat og sammensetningen av organet rokker så langt ikke ved etablerte styringslinjer og fullmakter i organisasjonen. Det var ikke hensikten da forslaget første gang ble reist i 2008, og var heller ikke tema i 2011 ved innføringen av prøveordningen.

Ett fylkesstyre forutsetter en *endring* av Rådsmøtets myndighet dersom organet skal videreføres. I motsatt fall er det ikke nødvendig å opprettholde det, hevdes det. En eventuell endring av organets myndighet, eksempelvis å tilføre beslutningskompetanse, vil uvegerlig føre til forskyvning av makt, myndighet og ansvar i organisasjonen og således bryte med prinsippet/intensjonen om rådets opprinnelige plassering og funksjon.

En slik eventuell endring ville formodentlig også kreve ny sammensetning, et nytt mandat og en forholdsmessig fylkesvis representasjon med utvidet deltakerantall, og med andre, mer omfattende krav til fremlegg av saker. En slik endring vil samtidig føre til etablering av et «minilandsmøte» som i realiteten bereder grunnen for 2-årig landsmøteperiode, og som vil påføre organisasjonen en betydelig merkostnad som må finansieres over medlemskontingenten. I tillegg vil mye tid og ressurser måtte brukes til forberedelse av disse møtene, noe som vil gå på bekostning av annet nødvendig og viktig arbeid av strategisk og taktisk karakter.

Rådsmøtets funksjonalitet

Ideen om et rådsmøte midtveis i landsmøteperioden, ble til som følge av at landsmøteperioden ble endret fra 3 til 4 år; dels som kompensasjon for mangel på andre samhandlingsarenaer der en kunne diskutere politikk og justere kursen. Helt siden 1998, og særlig i løpet av de siste 4 årene, har organisasjonen arbeidet med å bli mer åpen gjennom nye arbeidsformer/prosesser og samarbeidsarenaer. Dette arbeidet er blitt godt mottatt. God samhandling og bred involvering oppleves som viktig og positivt i hele organisasjonen, og styrker medlemmenes mulighet for økt innflytelse og påvirkning.

Med bakgrunn i disse erfaringene mener mange at det nå – alternativt til å fortsette ordningen med rådsmøtet - er mer hensiktsmessig å målrettet utnytte, effektivisere og optimalisere eksisterende møteplasser i forhold til systematisk tilbakemelding, innspill, evaluering og læring.

Det er en underliggende, iboende mulighet for at Rådsmøtet - som midtveis i perioden skal gi forbundsstyret råd om eventuelle justeringer av vedtatte innsatsområder – uansett vil være på etterskudd i forhold til det aktuelle som blir fremlagt og diskutert. Møtets funksjon bærer dermed lett preg av å være et slags «kontrollorgan» for allerede gjennomført politikk, mer enn å fylle rollen som et tenkt korrektiv til politikken som føres. Dette forsterkes ytterligere av at det tilligger forbundsstyret - som en løpende oppgave - å sørge for at forbundets politikk er i godt inngrep med et stadig skiftende utfordringsbilde rundt oss. Å *ikke* agere på viktige, omgivelsesbestemte endringer, vil kunne oppfattes som en alvorlig forsømmelse av forbundsstyrets oppgave; å være NSF's høyeste myndighet mellom landsmøtene og som blant annet skal «*effektivere landsmøtes vedtak, samt ta initiativ i saker som er av betydning for sykepleien og sykepleieryrket*», ref. vedtektenes § 7 A. Mandat pkt.1.

Det tidligere refererte vedtaket fra forbundsstyrets behandling av rådsmøtets innspill til forbundsstyret, sak 60/2013, illustrerer den grunnleggende svakheten med rådsmøtet som konstruksjon, fordi historien som er oppe til «vurdering» alltid blir en etterskuddsvis fortelling og der behovet for nødvendige endringer/justeringer i regelen allerede er foretatt.

Gjennom sin saksforberedelse legger forbundsstyret også tunge premisser for hva Rådsmøtet skal diskutere og svare ut i møtet og som - etter landsmøtets egne føringer til mandat – er knyttet opp mot innsatsområdene og forvaltningen av disse. Dette genererer lett en formell og statisk møteform som utilsiktet kan medføre en passiv, uaktuell og lite kreativ prosess der forholdet mellom nedlagt innsats og endelig resultat, ikke står i forhold til hverandre. Dette aktualiserer ytterligere behov for å utvikle samhandlingen i organisasjonen etter nye spor, og med vekt på virkemidler som styrker innflytelse, påvirkning og medlemsdemokrati for flere enn de relativt få deltakerne som er tilstede i Rådsmøtet.

Oppsummert

Det er delte meninger om Rådsmøtets betydning og videre skjebne. Den lave svarprosenten og muligheten som gis til å kunne «tolke» noen av svarene som både et ja og et nei, gjør det vanskelig å trekke en sikker konklusjon om andelen som h.h.v. ønsker rådsmøtet videreført versus de som ikke vil det. Dersom denne undersøkelsen skulle være representativ for holdningen i landsmøtet til Rådsmøtet – og en eventuell videreføring av det – så er det likevel tvilsomt om et slikt forslag ville oppnå nødvendig kvalifisert flertall (3/4).

Denne betraktningen må selvsagt ikke oppfattes dithen at Rådsmøtet ikke bør videreføres, det er det opp til landsmøtet å ta stilling til. Imidlertid gir svarene fra målgruppene grunn til å tenke på om det er andre, mer potente virkemidler som kan tas i bruk for å oppnå målet om løpende medvirkning og innflytelse i organisasjonen når situasjonen og muligheten er der.

Konklusjon

Med utgangspunkt i debattnotatet, og ved hjelp av i alt 8 spørsmål som ble stilt, ønsket vi å avklare om det var grunnlag for:

- Å beholde 4 årig landsmøteperiode.
- Å videreføre Rådsmøtet, eventuelt erstatte det gjennom økt dialog og målretting av allerede eksisterende møteplasser/samhandlingsarenaer

Med bakgrunn i tilbakemeldinger og oppsummeringer samt forbundsstyrets behandling og drøfting av disse, legger forbundsstyret til grunn følgende:

- Forbundsstyret mener at en generell styrking av styringsdialogen - ved målrettet og systematisk bruk av eksisterende samhandlingsarenaer - mellom forbundsledelse/forbundsstyret, fylkene, hovedtillitsvalgte/foretakstillitsvalgte best svarer ut utfordringene knyttet til involvering, påvirkning og innflytelse når det gjelder strategisk og taktisk politikktutforming.
- For at dette skal lykkes, er det viktig og nødvendig at særlig ledermøtene fungerer etter intensjonen som et reelt diskusjons- og drøftingsmøte der organisasjonspolitiske spørsmål i vid forstand har en naturlig plass og agenda. Det er en felles oppgave og felles ansvar å få dette til å virke etter hensikten.
- Det er videre nødvendig å gjennomgå måten hvorpå mål-, beslutnings-, og kommunikasjonsprosessen foregår i organisasjonen når det gjelder utfordringsbildet, og utarbeidelse av adekvate tiltak for å møte disse.
- Fylkesstyrenes og de tillitsvalgtes viktige funksjon og oppgave som katalysator og formidler av medlemmenes synspunkter erkjennes, og må aktivt benyttes som viktig læring i utviklingen av organisasjonen og politikken. Fylkeslederne som deltakere i ledermøtene har et særlig ansvar for å viderefordre viktig informasjon fra sine respektive medlemmer og tillitsvalgte. Fylkeslederne har likeledes ansvar for å formidle tilbake resultater og styringssignaler fra møtene.
- Behovet for styrket medlemsdemokrati og muligheten for innflytelse og påvirkning i organisasjonen må møtes med et bredt spekter av virkemidler. I tilbakemeldingene fra de hovedtillitsvalgte ligger det mange gode forslag til hvordan en ved hjelp av relativt enkle grep kan realisere dette.

Forbundsstyret anbefaler landsmøtet å fatte følgende vedtak:

1. Landsmøteperioden fortsetter som fire-årig periode.
2. Prøveordningen med rådsmøtet opphører. Rådsmøtet etableres ikke som et vedtektsfestet organ.
3. Ordningen med fylkesledernes deltakelse i arbeidet med rullerende strategisk plan videreføres.
4. Det nedsettes en arbeidsgruppe med mandat å komme med forslag til hvordan en mer systematisk kan benytte andre eksisterende, relevante møteplasser i den hensikt å styrke samhandlingen - og dermed muligheten til påvirkning og innflytelse - i organisasjonen.

Arbeidsgruppen ledes av generalsekretær og består av representanter fra ulike deler av organisasjonen fordelt på følgende måte:

- 1 representant fra forbundsledelsen
- Avdelingssjefer fra h.h.v. Fag- og helsepolitisk avdeling, Forhandlingsavdelingen og Kommunikasjonsavdelingen
- 2 representanter fra fylkeslederne
- 2 representanter fra hovedtillitsvalgte/Foretakstillitsvalgte
- Leder av sentralt fagforum samt 1 representant fra faggruppene utpekt av sentralt fagforum

Arbeidsgruppen velger selv arbeidsform, og trekker veksler på nødvendig kompetanse for å løse oppgaven. Frist for arbeidet settes til innen utgangen av mai 2016, og legges frem som egen sak til forbundsstyret.

Det forutsettes at de samlede forslag til tiltak ikke rokker ved någjeldende styringsregime i organisasjonen, men at fullmakter, oppgaver og ansvarsposisjoner forblir uendret.

Med vennlig hilsen
NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Eli Gunhild By
forbundsleder

Olaug Flø Brekke
generalsekretær

Vedlegg
[NSF #496129 Debattnotat - landsmøteperioden rådsmøtet](#)

Endelig vedtak:

1. Landsmøteperioden fortsetter som fire-årig periode.
2. Prøveordningen med rådsmøtet opphører. Rådsmøtet etableres ikke som et vedtektsfestet organ.
3. Ordningen med fylkesledernes deltakelse i arbeidet med rullerende strategisk plan videreføres.
4. Det nedsettes en arbeidsgruppe med mandat å komme med forslag til hvordan en mer systematisk kan benytte andre eksisterende, relevante møteplasser i den hensikt å styrke samhandlingen - og dermed muligheten til påvirkning og innflytelse - i organisasjonen.

Arbeidsgruppen ledes av generalsekretær og består av representanter fra ulike deler av organisasjonen fordelt på følgende måte:

- 1 representant fra forbundsledelsen
- Avdelingssjefer fra hhv. fag- og helsepolitisk avdeling, forhandlingsavdelingen og kommunikasjonsavdelingen
- 2 representanter fra fylkeslederne
- 2 representanter fra hovedtillitsvalgte/foretakstillitsvalgte
- Leder av sentralt fagforum samt 1 representant fra faggruppene utpekt av sentralt fagforum

Arbeidsgruppen velger selv arbeidsform, og trekker veksler på nødvendig kompetanse for å løse

oppgaven. Frist for arbeidet settes til innen utgangen av mai 2016, og legges frem som egen sak til forbundsstyret.

Det forutsettes at de samlede forslag til tiltak ikke rokker ved någjeldende styringsregime i organisasjonen, men at fullmakter, oppgaver og ansvarsposisjoner forblir uendret.